

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie z powództwa B. Spółki Akcyjnej w S. i T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko T. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 21 kwietnia 2026 r.,

na skutek skargi pozwanej na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn. V AGa 262/24,

z udziałem Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Gdańsku,

oddala skargę.

Janusz Niczyporuk Leszek Bosek Grzegorz Pastuszko

UZASADNIENIE

Pismem z 23 lutego 2026 r. T. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w T. wniosła skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie V AGa 262/24.

Skarżąca domagała się:

1. stwierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie V AGa 262/24 nastąpiła przewlekłość postępowania,
2. przyznania od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwoty 10 000 zł,

3. zasądzenia od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Gdańsku na rzecz skarżącej kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podała, że wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej na dzień 21 maja 2027 r. jest całkowicie nieuzasadnione, podyktowane wyłącznie znaczną liczbą spraw rozpatrywanych przez wydział, w szczególności spraw tzw. „frankowych” i brakach kadrowych w sądach.

Pismem z 26 marca 2026 r. i z 30 marca 2026 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wniósł o oddalenie skargi na przewlekłość.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie jest uzasadniona.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki uznaje się wielomiesięczną beczynność sądu, trwającą co najmniej 12 miesięcy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 6/18; z 8 października 2022 r., I NSP 256/22; z 26 lutego 2026 r., I NSP 397/25).

Nie jest to jednak sztywna cezura czasowa ani jedyne kryterium oceny sprawności postępowania cywilnego.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przewlekłość postępowania zachodzi wtedy, gdy zwłoka jest nie tylko nadmierna, ale nie znajduje też uzasadnienia w okolicznościach sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 kwietnia 2010 r., III SPP 6/10; z 16 czerwca 2011 r., III SPP 14/11; z 27 marca 2012 r., III SPP 8/12; z 8 listopada 2017 r., III SPP 46/17; z 4 października 2023 r., I NSP 142/23; z 26 lutego 2026 r., I NSP 397/25).

Sama ustawa zobowiązuje bowiem wprost do ustalenia, czy jaki wpływ na sprawność postępowania ma charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej

jej zawilości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 *in fine* ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725).

Analiza okoliczności sprawy prowadzi do wniosku, że w postępowaniu w sprawie V AGa 262/24 nie można mówić o beczynności ani przewlekłości.

Po pierwsze, jak ustalono, akta sprawy wraz z apelacją powodów i apelacją pozwanej wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku 12 grudnia 2024 r. (k. 906). Pismem z 2 stycznia 2025 r. zawiadomiono pełnomocnika powodów o składzie wyznaczonym do rozpoznania sprawy oraz doręczono odpis apelacji pozwanej (k. 915). Pismami z 2 stycznia 2025 r. zawiadomiono pełnomocnika pozwanej o składzie wyznaczonym do rozpoznania sprawy oraz doręczono odpis apelacji powodów (k. 916-917). W dniu 23 stycznia 2025 r. do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wpłynęły: odpowiedź na apelację powodów (k. 921) i odpowiedź na apelację pozwanej (k. 926). Zarządzeniem z 26 marca 2025 r. akta sprawy odłożono jako oczekujące na wyznaczenie rozprawy – ewentualnie posiedzenie niejawne zgodnie z kolejnością wpływu (k. 931). Zarządzeniem z 27 października 2025 r. wobec braku wniosku stron o wyznaczenie rozprawy skierowano sprawę na posiedzenie niejawne w dniu 21 maja 2027 r. (k. 932). Z powyższego wynika, że Sąd Apelacyjny w Gdańsku wykonał szereg czynności zmierzających do rozpoznania sprawy, dlatego brak jest podstaw do uznania, że w postępowaniu wystąpiła nieuzasadniona zwłoka.

Po drugie, § 79 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2019 r. – Regulaminu urzędowania sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 867 ze zm., dalej: „Regulamin urzędowania sądów powszechnych”) zobowiązywał Sąd Apelacyjny w Gdańsku do rozpoznania niniejszej sprawy według kolejności wpływu. Sąd Apelacyjny wydając zarządzenie z 27 października 2025 r. zastosował się do powyższego przepisu. Sąd Apelacyjny nie znalazł bowiem podstaw do zastosowania z urzędu przepisu wyjątkowego, który uzasadnia

rozpoznanie sprawy poza kolejnością ze względu na „szczególnie uzasadniony przypadek” (§ 79 ust. 3 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych).

Po trzecie, Sąd Najwyższy ustalił, że skarżąca nie podejmowała działań na rzecz rozpoznania jej sprawy poza kolejnością wpływu, a w szczególności nie podjęła próby wykazania, że sprawa ma szczególny charakter uzasadniający jej rozpoznanie na uprzywilejowanych zasadach. Okoliczność, czy strona złożyła wnioski o rozpoznanie sprawy poza kolejnością i wykazała istnienie podstawy do jego uwzględnienia, jest natomiast brana pod uwagę przy ocenie, czy doszło do przewlekłości postępowania (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 października 2017 r., III SPP 44/17; z 13 grudnia 2017 r., III SPP 53/17; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 1/18; 14 czerwca 2019 r., I NSP 46/19; z 24 stycznia 2024 r., I NSP 271/23). Pełnomocnik strony nie wykazał, ani nawet nie podjął próby wykazania, że sprawa ma szczególny charakter i dopuszczalne było jej rozpoznanie na uprzywilejowanych zasadach.

Po czwarte, nawet w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka o przewlekłości postępowania można mówić dopiero wtedy, gdy postępowanie trwa dłużej niż trzy lata w jednej instancji (zobacz między innymi wyrok ETPC z 10 lipca 1984 r., *Guincho przeciwko Portugalii*, skarga nr 8990/80), a w dwóch instancjach powyżej pięciu lat (zob. wyrok ETPC z 7 lutego 2006 r., *Donnadieu przeciwko Francji*, skarga nr 19249/02). Sama też długość postępowania nie jest równoznaczna ze zwłoką i nie uzasadnia sama w sobie stwierdzenia, że sprawa nie została rozpoznana w rozsądnym terminie. Jest to dopuszczalne dopiero wtedy, gdy opóźnienie jest nadmierne i „nie ma okoliczności faktycznych ani argumentów”, które uzasadniałyby tak długi czas rozpoznania sprawy (zob. wyrok ETPC z 8 grudnia 1983 r., *Pretto i inni v. Włochy*, skarga nr 7984/77 oraz późniejsze orzecznictwo: wyroki ETPC: z 6 czerwca 2024 r., skarga nr 45960/21, *Terczyński i inni przeciwko Polsce*; z 6 czerwca 2024 r., *Pluciński i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 56092/22; z 11 kwietnia 2024 r., *Stań i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 56287/22; z 11 kwietnia 2024 r., *Paradowski i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 18706/22; z 11 kwietnia 2024 r., *Paliccy i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 32837/20). Jak wyjaśnił Europejski

Trybunał Praw Człowieka, „rozsądny charakter czasu trwania postępowania należy oceniać w świetle okoliczności sprawy i z uwzględnieniem złożoności sprawy, zachowania skarżących i organów procesowych oraz znaczenia sprawy dla interesów skarżących" (zob. wyrok ETPC 7 lipca 2015 r., *Rutkowski i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 72287/10).

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze zasadę rozpoznawania spraw według kolejności wpływu oraz brak wniosku o rozpoznanie sprawy poza kolejnością wpływu, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie V AGa 262/24 jest przedwczesne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Janusz Niczyporuk Leszek Bosek Grzegorz Pastuszko

[kf]

[a.ł]